

U podstaw funkcjonowania Wspólnot Europejskich (Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej), których dorobek stał się jednym z filarów Unii Europejskiej, leżała zawsze współpraca gospodarcza między państwami członkowskimi. Polityka Unii Europejskiej (UE) wobec małych i średnich przedsiębiorstw (zwanymi dalej MSP) jest ważnym elementem tej współpracy. W Unii Europejskiej małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią bowiem około 99 procent wszystkich istniejących przedsiębiorstw i wytwarzają około 60 procent PKB UE (dla porównania MSP stanowią w Polsce podobnie 99 procent wszystkich przedsiębiorstw, przy czym wytwarzają około 50 procent PKB).

W latach osiemdziesiątych kraje członkowskie Wspólnot Europejskich zdecydowały o utworzeniu Jednolitego Rynku Wewnętrznego (inaczej; wspólnego rynku), na którym obowiązuje swobodny przepływ osób, kapitału, towarów i usług. Dla małych i średnich przedsiębiorstw oznacza to możliwość swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej na terenie UE, między innymi; inwestowania i zakładania firm na równych prawach czy bezcłowej wymiany handlowej. Spowodowało to sformułowanie wspólnotowej strategii wobec MSP. Polega ona na koordynowaniu przez państwa członkowskie działań, których celem jest poprawa środowiska funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw jako kluczowego sektora w rozwoju gospodarki UE. Dla potrzeb polityki przemysłowej UE (której elementem jest polityka wobec MSP) przyjęta została jednolita definicja MSP (cytowana na stronie 5).

Polityka UE wobec MSP umożliwia stosowanie różnorodnych form pomocy dla małych i średnich firm na poziomie całej Unii i poszczególnych krajów członkowskich, obejmującej liberalizację i harmonizację prawa, zapewnienie uczciwych zasad konkurencji, uproszczenie systemów podatkowych oraz popieranie inwestycji i eksportu. Dla osiągnięcia tych celów stosuje się w polityce przemysłowej zarówno instrumenty tradycyjne, takie jak ulgi, zwolnienia podatkowe, pomoc finansową, zamówienia państwowe oraz popieranie badań, jak i instrumenty nowoczesne, do których zalicza się transfer technologii. Działania te stanowią połączenie inicjatyw rozwijanych na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym w jeden spójny i przejrzysty system.

Wspólna polityka UE wobec MSP umożliwia rozwiązywanie podstawowych problemów, które przeszkadzają im w funkcjonowaniu, a które są spowodowane trudnościami w zarządzaniu firmą, w pozyskiwaniu środków finansowych, w dostępie do informacji, zbyt dużą biurokracją administracji, a także procedurami, które obowiązują na wspólnym rynku europejskim. Działania na rzecz rozwoju MSP w ramach wspólnej polityki są finansowane ze środków UE dostępnych w ramach Wieloletnich Programów na rzecz MSP, funduszy strukturalnych, Programów Ramowych Badań i Rozwoju oraz ze środków między innymi Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego, a w przypadku krajów ubiegających się o członkostwo w UE - również w ramach funduszy przedakcesyjnych.

Dla polskich małych i średnich przedsiębiorstw integracja z Unią Europejską zaczęła się ponad dziesięć lat temu. Wielu przedsiębiorców nie uświadamia sobie faktu, że ponad 80 procent aktów prawa europejskiego zostało już włączonych do polskiego porządku prawnego. I do tych polskich ustaw i rozporządzeń należy dostosować prowadzoną działalność. Nowe ustawy o kosmetykach (Dz. U. nr 42/2001, poz. 473) czy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. nr 63/2001, poz. 634), rozporządzenie o zabawkach (Dz. U. nr 120/2001, poz. 1278), to tylko kilka przykładów przepisów wzorowanych na regulacjach europejskich. W dniu, w którym nasz kraj wejdzie ostatecznie w struktury europejskie, zmieni się w istocie tylko kilka aktów prawnych, które zastąpione zostaną rozporządzeniami europejskimi. Do tych ostatnich należy między innymi Rozporządzenie wprowadzające Wspólnotową Taryfę Celną.

Od 1999 roku polskie przedsiębiorstwa mogły korzystać z części funduszy dostępnych w ramach III Wieloletniego Programu dla MSP (Centra Euro Info - dostęp do informacji, Europartenariat, Interprise, IBEX - imprezy kooperacyjne) oraz V Ramowego Programu Badań i Prezentacji (wdrażanie nowych technologii i rozwiązań innowacyjnych), w listopadzie 2002 roku uruchomiono zaś VI Ramowy Program Badań i Rozwoju. W 2002 roku małym i średnim przedsiębiorstwom udostępniono także programy dotacji w ramach funduszy przedakcesyjnych PHARE 2000 oraz SAPARD, przygotowujących stronę polską do wykorzystania przyszłych funduszy strukturalnych. Warto jednak pamiętać, że wsparcie UE dla małych i średnich przedsiębiorstw nie polega na dawaniu pieniędzy, lecz są to na ogół konkursy na dofinansowanie konkretnych projektów oraz przetargi na wykonanie określonych przedsięwzięć (inwestycje, usługi lub dostawy materiałów).

Co zyskujemy?

Gwarancję umocnienia gospodarki rynkowej

Integracja Polski z Unią Europejską daje szansę na dokończenie polskiej transformacji gospodarczej rozpoczętej w latach dziewięćdziesiątych. W Traktacie o Unii Europejskiej, który będzie obowiązywał Polskę, gdy stanie się członkiem Unii, zawarte są, między innymi, zobowiązania do podjęcia przez kraje członkowskie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarczego, zapewnienia stałego wzrostu oraz warunków do funkcjonowania zasad konkurencji.

Każdy kraj, wstępując do UE musi przystać na przekazanie swoich kompetencji do tworzenia prawa, w wielu dziedzinach, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, na rzecz tej organizacji. Dziś 60-70 procent prawa odnoszącego się do zasad funkcjonowania gospodarki rynkowej tworzone jest na szczeblu unijnym, a tylko pozostała część w poszczególnych krajach członkowskich. Skutkiem takiego transferu kompetencji nie jest utrata suwerenności (wszak do Unii wstępuje się dobrowolnie, a członkami UE są takie potęgi gospodarcze, jak Niemcy czy Francja), ale lepsza współpraca gospodarcza.

Politykę wobec małych i średnich przedsiębiorców

Polska wprowadziła nowe regulacje prawne dotyczące małych i średnich przedsiębiorstw w związku z ubieganiem się o członkostwo w Unii Europejskiej. Zawarta w ustawie „Prawo działalności gospodarczej” definicja małego i średniego przedsiębiorcy (cytowana na stronie 5) została zaczerpnięta z prawa europejskiego. To, że dziś zastanawiamy się nad specyfiką działalności MSP wynika wprost z dorobku legislacyjnego UE. Nasz kraj, będąc członkiem UE, będzie zobowiązany do prowadzenia (mądrzej, miejmy nadzieję) polityki wobec MSP.

Nowoczesne i stabilne prawo

Z wyjątkiem prawa celnego trudno wymienić te dziedziny gospodarki, w których prawo europejskie całkowicie zastępuje prawo krajowe. Prawo UE nie może być bowiem rozpatrywane w oderwaniu od prawa krajowego. I tak, prawo unijne reguluje takie dziedziny (tzw. polityki wspólnotowe), które także podlegają kompetencjom państw, jak: konkurencja, sprawy konsumenckie, polityka przemysłowa, transportowa, rolna.

Należy jednak pamiętać, że na szczeblu unijnym podejmowane są te sprawy w ramach danej polityki, które można i należy rozwiązywać wspólnie, natomiast inne kwestie, które mogą być efektywniej rozstrzygane przez państwa członkowskie, pozostawia się w kompetencji władz narodowych, regionalnych lub lokalnych (tzw. zasada subsydiarności).

Po naszym przystąpieniu do Unii, regulacje UE w wyżej wymienionych dziedzinach powinny lepiej służyć także polskim małym i średnim przedsiębiorcom.

By to lepiej zrozumieć, warto posłużyć się przykładem dotyczącym wspólnej polityki ochrony konsumentów, wpływającym na działalność gospodarczą MSP. Unia uregulowała zagadnienie odpowiedzialności przedsiębiorców za szkody spowodowane przez wytwarzane przez nich produkty (dyrektywa Rady EWG nr 85/374 z 25 lipca 1985 roku w sprawie zbliżenia regulacji prawnych państw członkowskich w zakresie odpowiedzialności za produkt wadliwy). W dokumencie tym kraje członkowskie zostały zobowiązane do wprowadzenia w swoich systemach prawnych regulacji ustanawiających odpowiedzialność za produkt niebezpieczny. W efekcie tego we wszystkich krajach członkowskich obowiązują zbliżone (ale nie takie same) przepisy w zakresie odpowiedzialności za produkt niebezpieczny.

W praktyce przedsiębiorca holenderski (a w przyszłości i polski), sprzedając swoje produkty na rynek francuski zna przepisy, na podstawie których będzie odpowiadał w przypadku zaistnienia tzw. wypadku konsumenckiego, w którym zostanie poszkodowany Brytyjczyk używający jego produktu nabytego od Włocha. Dzięki temu przedsiębiorca holenderski zna zakres swojej odpowiedzialności, który musi być taki sam we wszystkich krajach członkowskich.

Prawa europejskiego nie można zmienić „przez zaskoczenie”, jak to ma czasem miejsce w przypadku prawa krajowego. Procedury uchwalania europejskich aktów prawnych są być może długotrwałe, ale za to jawne i poprzedzone szeroko prowadzonymi konsultacjami z przedstawicielami przedsiębiorców (np. związków zawodowych, izb, stowarzyszeń).

Prawo europejskie jest także prawem nowoczesnym. Reguluje nowe dziedziny aktywności gospodarczej, takie jak handel elektroniczny, używanie elektronicznych instrumentów płatniczych czy korzystanie z nowoczesnych technologii. Europejski ustawodawca tworzy swoje akty prawne przy pomocy licznych ekspertów, korzystając z doświadczeń zebranych w najbardziej zaawansowanych technologicznie państwach Europy.

Oczywiście akty prawne wydawane w Unii Europejskiej trzeba umieć czytać. Są one odmiennie zredagowane niż polskie przepisy i, przynajmniej na razie, wydawane wyłącznie w językach obcych. Z chwilą przystąpienia naszego kraju do Unii ta ostatnia przeszkoda zniknie. Prawo europejskie będzie wydawane w języku polskim.

Swobodę prowadzenia działalności gospodarczej na terenie UE

Już obecnie, przed przystąpieniem Polski do UE, cudzoziemcy z Europy Zachodniej, pragnący rozpocząć działalność w Polsce, stosunkowo łatwo uzyskują stosowne zezwolenia, a to dzięki odpowiednim zapisom Układu Europejskiego - umowy stowarzyszeniowej zawartej pomiędzy Polską i Wspólnotami Europejskimi. I choć ta sama umowa obowiązuje organy administracyjne w krajach członkowskich UE, to urzędy w krajach „Piętnastki” interpretują jej przepisy „po swojemu”, uniemożliwiając w praktyce polskim przedsiębiorcom korzystanie ze swobody podejmowania działalności gospodarczej zagranicą.

Co zmieni się w tej sprawie po wstąpieniu Polski do Unii? Naszych obywateli, a także spółki zarejestrowane w Polsce obejmą cztery znane swobody przepływu: osób, kapitału, usług i towarów. Nawet jeżeli organy administracji niektórych krajów członkowskich będą początkowo stawiać przeszkody przed Polakami, którzy zechcą założyć i prowadzić działalność gospodarczą w Unii (na przykład; w oparciu o przepisy przejściowe dotyczące swobodnego przepływu pracowników), z czasem - w ciągu kilku lat - polscy przedsiębiorcy będą identycznie traktowani jak przedsiębiorcy z pozostałych krajów członkowskich (prawo do podejmowania pracy we wszystkich krajach UE Polacy zyskają w najgorszym wypadku po siedmiu latach od daty członkostwa Polski w UE, ale niektóre kraje, na przykład Wielka Brytania, Holandia, Irlandia, Szwecja, Dania i Grecja od razu po wejściu Polski do UE otworzą rynek dla Polaków).

Zniesienie ceł w handlu z Unią Europejską

Polskie przedsiębiorstwa eksportują głównie do krajów członkowskich UE. Stąd również pochodzi większość importowanych przez nie towarów. Są to nie tylko te towary, które trafiają do krajowych konsumentów (i mogą konkurować z polskimi produktami), ale również maszyny, podzespoły, surowce i materiały, z których przetworzenia lub wykorzystania nasze firmy czerpią zyski (w 2001 roku wartość polskiego importu wyniosła nieco ponad 50 000 mln USD, w tym z UE nieco ponad 30 000 mln USD, wartość polskiego eksportu – 36 000 mln USD w 2001 r, w tym do UE około 25 000 mln USD).

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej istniejąca granica celna pomiędzy jej terytorium a terytorium państw członkowskich zostanie zniesiona. Nasz kraj stanie się członkiem największej w historii świata unii celnej. Oznacza to:

- zniesienie, najpóźniej z dniem przystąpienia, wszelkich ceł i opłat o podobnym skutku obowiązujących w obrocie pomiędzy Polską a krajami „Piętnastki”,
- likwidację ilościowych ograniczeń przywozu i wywozu (kontyngentów) oraz środków o takim samym działaniu w obrocie między obu stronami,
- zastąpienie polskiego prawa celnego prawem celnym UE,
- wprowadzenie wspólnej, zewnętrznej taryfy celnej dla handlu z krajami trzecimi (spoza Unii Europejskiej).

Nie należy się jednak tego procesu obawiać. Polskie prawo celne, wskutek postępującej harmonizacji, jest już w znacznym stopniu zgodne z prawem celnym Unii Europejskiej. Znoszone są stopniowo cła na towary sprowadzane z terenu Unii, a także, na zasadzie wzajemności, cła na polskie towary eksportowane do krajów „Piętnastki”. Polska nomenklatura i procedury celne są zgodne z obowiązującymi w UE.

Nie należy się również obawiać, że polscy przedsiębiorcy nie będą umieli się posługiwać wspólną taryfą celną. Taryfa ta zostanie opublikowana w języku polskim, a na stronie internetowej Unii Europejskiej (www.europa.int) znajdzie się szczegółowa baza danych zawierająca wszystkie stawki, wyjaśnienia do taryfy i informacje o ograniczeniach importowych w języku polskim.

Łatwiejsze dojście do kapitału

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej ułatwi polskim przedsiębiorcom pozyskanie kapitałów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej. Nie odbędzie się to jednak, wbrew powszechnemu przekonaniu, poprzez masowe uruchomienie funduszy pomocowych czy wzrost środków rozdzielanych w drodze bezpośrednich dotacji, ale przede wszystkim poprzez zwiększony dostęp do nowych źródeł finansowania. Oznacza to dla małych i średnich przedsiębiorstw między innymi rozszerzenie oferty kredytowej banków, ułatwienia w dostępie do kredytów i pożyczek poprzez rozwijany system poręczeń i gwarancji jako formy zabezpieczeń kredytów i pożyczek, niżej oprocentowane pożyczki.

W związku z liberalizacją przepływu środków finansowych, która jest zagwarantowana w Traktacie o Unii Europejskiej (swobodny przepływ kapitału), polskie firmy zyskają możliwość korzystania z usług instytucji finansowych działających w krajach Europy Zachodniej. Już dziś liberalizacja polskiego prawa dewizowego pozwala na zaciąganie kredytów za granicą. Po wstąpieniu Polski do UE nasze MSP staną się dla banków i innych instytucji finansowych krajów Unii interesującymi klientami. Wiele z tych podmiotów jest wyspecjalizowanych we współpracy z sektorem MSP.

Zmniejszy się również skala bezpośredniej pomocy udzielanej przedsiębiorcom ze środków państwa (np. dotacje, ulgi). Obecnie wynosi ona około 1,5 procent PKB, a zgodnie z decyzją państw członkowskich UE nie powinna przekraczać 0,7 procent PKB. Ale nie wolno dać się zwieść liczbom. Dotychczas w Polsce znacząca część pomocy państwa trafia do dużych firm. Często jednak pomoc ta wykorzystywana jest jako działania doraźne. W wyniku wprowadzenia regulacji wynikających z przyjętej w UE polityki przemysłowej, pomoc państwa powinna być w większym stopniu kierowana do małych i średnich przedsiębiorców, zwłaszcza tych, które działają w regionach o niskim poziomie rozwoju.

Ograniczenie bezpośredniej pomocy państwa dla przedsiębiorstw nie oznacza jednak jej całkowitego zaprzestania. Środki pomocowe UE dla polskich MSP (a więc pieniądze podatników z państw członkowskich Unii), napływające obecnie w postaci funduszy mających pomóc polskim MSP w przygotowaniu się do prowadzenia działalności na wspólnym rynku, np. fundusze PHARE, SAPARD, będą w naszym kraju wydatkowane – w drodze konkursów – jeszcze po przystąpieniu Polski do UE, co najmniej do końca września 2005 roku.

Po naszym wejściu do UE, pomoc Unii dla polskich MSP będzie stopniowo zmieniała swój charakter z pomocy bezpośredniej w kierunku pomocy pośredniej, służącej rozwijaniu tzw. otoczenia biznesu, będą to między innymi fundusze na szkolenia i doradztwo dla MSP. Fundusze strukturalne, przeznaczone dla regionów o niskim poziomie rozwoju, pozwolą także w Polsce na znaczne zwiększenie działań inwestycyjnych, co rozszerzy zakres i skalę zamówień publicznych (np. budowa dróg, oczyszczalni ścieków).

Dostęp do funduszy strukturalnych

Po przystąpieniu do Unii Europejskiej, Polska w ramach wspólnotowej polityki regionalnej otrzyma pomoc na rzecz wyrównywania różnic w rozwoju gospodarczym i społecznym poszczególnych regionów (województw). Tylko w latach 2004-2006 Bruksela przeznaczy w sumie na ten cel dla Polski 13,8 mld euro. Będzie to wsparcie mające na celu likwidację dysproporcji wynikających m.in. z niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury (np. drogowej, telekomunikacyjnej), niekorzystnej struktury gospodarki (np. z dominacją rolnictwa, nierentownego przemysłu) czy niskiego poziomu kwalifikacji zawodowych ludności.

Fundusze te, w oparciu o przygotowane regionalne plany rozwiązywania konkretnych problemów, będą zarządzane na poziomie województw. Małe i średnie przedsiębiorstwa będą mogły skorzystać z tej pomocy w sposób pośredni, biorąc udział w ogłaszanych przetargach na zamówienia publiczne dotyczących np. inwestycji transportowych, telekomunikacyjnych, ekologicznych czy turystycznych. W praktyce będą to np. takie przedsięwzięcia, jak: wybudowanie oczyszczalni ścieków, nowej drogi gminnej, spalarni śmieci, unowocześnienie mleczarni czy zorganizowanie szkolenia dla bezrobotnych. Małe i średnie przedsiębiorstwa będą mogły także same skorzystać z funduszy strukturalnych wspierających szkolenia i doradztwo dla MSP.

Dobre wykorzystanie funduszy strukturalnych daje nie tylko możliwość zarobku małym i średnim firmom, tworzenia miejsc pracy, ale i długofalowego rozwoju konkretnego województwa.

Wspólna waluta

Mimo, że nasze członkostwo w UE nie oznacza automatycznego wprowadzenia wspólnej unijnej waluty, to jednak po kilku latach - po spełnieniu wymaganych kryteriów - Polska będzie mogła wejść do strefy euro. Polacy będą wówczas rozliczać swe dochody i wydatki w euro, zarówno w Polsce, jak i w pozostałych krajach uczestniczących w Unii Gospodarczej i Walutowej, bez ponoszenia kosztów wymiany. Tym samym jest to korzystne dla polskich producentów, eksporterów i importerów, którzy przestaną być narażeni na różnice kursowe.

Trudne pytania

? Czy po wejściu do Unii Europejskiej polscy przedsiębiorcy „zginą” w gąszczu unijnych przepisów?

Prawo europejskie jest mało znane polskim przedsiębiorcom. Panuje powszechne przekonanie, że składa się ono z tysięcy zbyt szczegółowych przepisów regulujących kompleksowo każdy z aspektów prowadzenia działalności gospodarczej. Nic bardziej mylnego. Prawo europejskie nie jest bardziej szczegółowe niż prawo któregośkolwiek z nowoczesnych krajów o gospodarce rynkowej. Unia nie ma kompetencji do regulowania wielu dziedzin związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, dlatego też wraz z wejściem Polski do UE mali i średni przedsiębiorcy nie powinni się obawiać wprowadzenia innych lub dodatkowych podatków bezpośrednich, zmian w polskiej procedurze administracyjnej czy zmian przepisów dotyczących zawierania umów w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą. Unia nie ingeruje także w wysokość płaconych przez przedsiębiorców opłat na rzecz systemu ubezpieczeń społecznych.

? Czy polscy przedsiębiorcy będą musieli produkować zgodnie z europejskimi normami technicznymi?

Nie, europejskie normy techniczne mają wyłącznie charakter dobrowolny. Ich stosowanie ułatwi jedynie spełnienie wymogów prawnych, niezbędnych do dopuszczenia towaru do obrotu. Polscy przedsiębiorcy, w wyniku zmian w istniejących przepisach, zostaną zwolnieni z obowiązku stosowania, obligatoryjnych dotychczas w wielu dziedzinach, norm. Jednak normy uchwalane przez europejskie organizacje normalizacyjne uważane są powszechnie za nowocześniejsze niż dotychczas obowiązujące Polskie Normy. W ich opracowywaniu uczestniczą bowiem przedstawiciele przemysłu ze wszystkich krajów Unii, również tych, które przodują w rozwoju technologicznym. Jedynym problemem związanym z wdrożeniem europejskich norm technicznych w naszym kraju jest ich tłumaczenie. Polski Komitet Normalizacyjny zapowiada, że do końca 2003 roku zostaną przetłumaczone te normy, które związane są z bezpieczeństwem produktów przemysłowych. Pozostałe zostaną przyjęte pod postacią tzw. okładkową (tzn. tłumaczony będzie sam tytuł) i będą funkcjonować w angielskiej wersji językowej. Nie jest to jednak sytuacja wyjątkowa. W wielu innych krajach UE również nie wszystkie europejskie normy są tłumaczone.

? Jaką firmę uznaje się za małe i średnie przedsiębiorstwo?

Najwięcej wątpliwości przy określeniu, czy dany podmiot może skorzystać z pomocy UE budzi definicja małego lub średniego przedsiębiorcy. W programach pomocowych UE w Polsce stosowana jest jedna definicja MSP, zgodna z ustawą „Prawo działalności gospodarczej” (Dz.U. z 1999 r. nr 101, poz. 1178). Według niej za małego lub średniego przedsiębiorcę uważa się takiego przedsiębiorcę, który:

- 1 w ostatnim roku obrotowym zatrudniał maksymalnie 249 osób na pełnym etacie (kryterium zatrudnienia);
- 2 osiągnął przychód netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekraczający równowartości w złotych kwoty 40 mln euro lub jego suma aktywów bilansu sporządzonego na koniec poprzedniego roku obrotowego nie przekroczyła równowartości 27 mln euro (kryterium finansowe), przy czym tylko jeden z powyższych warunków musi być spełniony;
- 3 ubiegając się o dotację może mieć udziałowców, a jego udziałowcy swoich udziałowców, przy czym muszą oni należeć do sektora MSP. W przypadku, gdy którykolwiek z udziałowców przekracza wskaźniki określone dla sektora MSP, należy sprawdzić, czy jego wkłady, udziały, akcje, prawo do udziału w zysku, głosy w zgromadzeniu wspólników/akcjonariuszy nie przekraczają poziomu 25%. Jeżeli przekraczają, wówczas przedsiębiorca nie otrzyma dotacji, gdyż nie zalicza się do sektora MSP (kryterium niezależności). Problem zależności nie występuje w przypadku, gdy udziałowcami są osoby fizyczne, nie będące przedsiębiorcami.

Wszystkie trzy kryteria, tj. zatrudnienie, wskaźniki finansowe, niezależność, muszą być rozpatrywane łącznie. Przy kwalifikacji przedsiębiorcy jako małego lub średniego nie można opierać się tylko na liczbie osób zatrudnionych, co jest często popełnianym błędem.

? Jakie warunki musi spełnić przedsiębiorca, by już dziś otrzymać dofinansowanie na projekt z funduszy UE?

Nie każdy przedsiębiorca może otrzymać dotację z programów UE. Programy pomocowe UE wspierają małych lub średnich przedsiębiorców (definicja powyżej). Nie jest natomiast brana pod uwagę forma własności (przedsiębiorstwo prywatne, spółka skarbu państwa, przedsiębiorstwo komunalne). Ponadto należy mieć siedzibę w Polsce, być bezpośrednio odpowiedzialnym za przygotowanie projektu i sprawować nadzór nad jego realizacją oraz posiadać środki finansowe zapewniające płynną i terminową realizację zadań.

Trzeba pamiętać, że pomoc finansowa udzielana w ramach np. programów PHARE 2000, SAPARD (a później funduszy strukturalnych) nie polega na dawaniu pieniędzy na realizację 100% projektu, ale odbywa się to w drodze otwartych konkursów (informacja o programach i konkursach dla MSP w części broszury „Programy UE wspierające rozwój MSP w Polsce”, w wyniku których MSP mogą otrzymać bezwrotne dofinansowanie na swój projekt (w wysokości maksymalnie do 80 procent kosztów projektu). Pomoc ta jest w rzeczywistości refundacją kosztów, które zostaną poniesione na realizację zadań. Dotacja jest wypłacona po zakończeniu zaplanowanego przedsięwzięcia, na podstawie rzeczywistych kosztów udokumentowanych fakturami.

Przedsiębiorca musi więc dysponować środkami finansowymi na realizację zgłoszonego projektu (mogą one także pochodzić z pożyczki lub kredytu bankowego). Nie oznacza to, że jest zobowiązany do zabezpieczenia środków na wydzielonym rachunku bankowym. Musi natomiast wykazać, że wpływy z jego bieżącej działalności pokryją koszty, o których refundację będzie się ubiegać z właściwego programu. Należy mieć świadomość, że dotacje są przyznawane na te przedsięwzięcia, które wpłyną pozytywnie na dalszy rozwój firmy, a nie na pomoc dla przedsiębiorstw będących w złej sytuacji finansowej.

Dotacja może być przeznaczona wyłącznie na finansowanie ściśle określonych działań (działania uprawnione). Przed przygotowaniem wniosku należy sprawdzić, czy program dopuszcza finansowanie planowanych działań. Zakres dofinansowania określają szczegółowo wytyczne dla programu, na podstawie których przygotowujemy jest wniosek.

? Jak przygotować projekt, by uzyskać dotację na dofinansowanie z bezwrotnej pomocy finansowej UE?

Jest to jedno z najczęściej zadawanych pytań, na które nie ma jednoznacznej odpowiedzi. Wszystko bowiem zależy od samego przedsiębiorcy, od tego, czy potrafi dokładnie określić swoje rzeczywiste potrzeby i z czego dokładnie one wynikają, jaki problem chce rozwiązać (co jest celem przedsięwzięcia), co chce osiągnąć w wyniku przeprowadzenia dokładnie przemyślanych i określonych działań (jakie są spodziewane rezultaty przedsięwzięcia), jak zaplanuje poszczególne działania, aby doprowadzić do rozwiązania zdefiniowanego problemu (celu) i osiągnięcia zaplanowanych rezultatów. Przygotowując projekt, należy pamiętać, że będzie on podlegał ocenie z punktu widzenia zgodności z celami ogłaszanego programu oraz spójności pomiędzy celem, działaniami i rezultatem wynikającym z zaplanowanych działań. Projekt musi być możliwy do wykonania w ściśle określonym czasie i oparty na zasobach przedsiębiorstwa, w tym dostępnych środkach finansowych własnych i pochodzących z dotacji (środki własne mogą także pochodzić z pożyczki lub kredytu).

Na jakość projektu wpływa także umiejętność udzielenia precyzyjnych odpowiedzi na pytania zawarte we wniosku. Osoby oceniające projekt, opierając się na danych zawartych we wniosku, powinny mieć możliwość uzyskania jednoznacznej odpowiedzi na pięć podstawowych pytań: co, dlaczego i w jaki sposób ma być zrealizowane, w jakim czasie oraz jaki będzie tego koszt.

? Gdzie szukać szczegółowych informacji i pomocy w przygotowaniu wniosku na wsparcie finansowe UE dla MSP?

Szczegółowe informacje dostępne są w szesnastu Regionalnych Instytucjach Finansujących (RIF) oraz w 133 Punktach Konsultacyjno-Doradczych (PKD). Listy adresowe RIF oraz PKD znajdują się na stronie internetowej Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości pod adresem internetowym www.parp.gov.pl w części „Dotacje PARP” oraz „Dotacje PHARE 2000”.

Innym ważnym źródłem informacji dla MSP są ośrodki sieci Euro-Info w Polsce (www.euroinfo.org.pl). Adresy powyższych instytucji zamieszczono na końcu broszury.

Programy Unii Europejskiej wspierające rozwój MSP w Polsce

W ramach funduszy przedakcesyjnych Unii Europejskiej, do których zalicza się program PHARE, SAPARD i ISPA, udzielane jest wsparcie małym i średnim przedsiębiorstwom (w przypadku programu ISPA pomoc dla MSP odbywa się w sposób pośredni).

Jeszcze przed wejściem Polski do UE, ale także jako jej członek, MSP mogą otrzymać pomoc z UE na badania naukowe i poszukiwanie nowych technologii w ramach „Programów Ramowych UE”, a także na promocję i poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach programu „Leonardo da Vinci”.

PHARE

W ramach PHARE 2000 udzielane są dotacje dla małych i średnich przedsiębiorstw na dofinansowanie części (maksymalnie 60 procent) kosztów usług doradczych i szkoleniowych. Dotacje w ramach konkursów udzielane są w oparciu o projekty przygotowywane przez przedsiębiorstwa i składane w Regionalnych Instytucjach Finansujących. W ramach PHARE 2000 dostępne są obecnie trzy programy dotacji na rozwój firmy o zasięgu ogólnopolskim oraz trzy programy dotacji realizowane regionalnie na terenie pięciu województw.

Wnioski można składać w terminach ustalonych indywidualnie dla każdego z programów. Ostateczny termin składania wniosków w programach ogólnopolskich upływa 5 marca 2003 roku, w programach regionalnych – 29 września 2003 r. Należy jednak pamiętać, że dotacje udzielane są do wyczerpania budżetu programów, co może spowodować, że terminy ulegną skróceniu.

PHARE 2000

Wstęp do jakości dotacje na wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez dofinansowanie usług doradczych i szkoleniowych związanych z podnoszeniem jakości produktów i usług. Przedsiębiorcy mogą ubiegać się o dotacje na współfinansowanie kosztów:

- przygotowania kadry małych i średnich przedsiębiorstw do zarządzania jakością;
- uzyskania certyfikatów zgodności dla wyrobów, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno-pomiarowej i personelu;
- oceny zgodności wyrobów z dyrektywami Unii Europejskiej, w tym nadawanie wyrobom oznakowania CE, umożliwiającego dostęp do rynków Unii Europejskiej;
- uzyskania certyfikatu systemu jakości w wybranych sektorach przemysłu;
- doskonalenia systemów zarządzania po uzyskaniu certyfikatu.

Program ten stanowi uzupełnienie programu dotacji na uzyskanie certyfikatów zarządzania jakością, środowiskiem oraz bezpieczeństwem i higieną pracy, zwłaszcza w zakresie utrzymania i doskonalenia systemów finansowanych ze środków polskiego rządu. Dotacje udzielane są w wysokości 1 000 - 10 000 euro.

Przykłady przyznanych dotacji na projekty

- „ALTAX” Sp. z o.o.;
- projekt pt. „Wdrożenie w przedsiębiorstwie systemu zarządzania jakością zgodnego z wymaganiami normy ISO 9001:2000”;
- wysokość dotacji: 1 611 euro; 60% dofinansowania kosztów projektu.
- „Jędrzej Śniadecki” Spółdzielnia Pracy;
- projekt pt. „Certyfikacja środków ochrony indywidualnej na znak bezpieczeństwa”;
- wysokość dotacji: 2 906 euro; 60% dofinansowania kosztów projektu.
- „PEPERO POLO” Janusz Nowacki;
- projekt pt. „Przygotowanie zakładu do wdrożenia systemu HACCP na linii produkcji suszonej cebuli”;
- wysokość dotacji: 4 094 euro; 60% dofinansowania kosztów projektu.

Innowacje i technologie dla rozwoju przedsiębiorstw dotacje na współfinansowanie kosztów usług doradczych i szkoleniowych dla przedsiębiorców, którzy rozwijają swoje firmy poprzez wdrażanie rozwiązań innowacyjnych i nowych technologii, przeznaczone na:

- ocenę technologii stosowanych przez przedsiębiorcę - audyt technologiczny;
- przygotowanie do wdrożenia nowych technologii;
- wdrażanie pozyskanych technologii;
- wdrożenie własnych rozwiązań technologicznych.

Dotacje udzielane są w wysokości 1 500 - 10 000 euro.

Przykłady przyznanych dotacji na projekty

- „Art.-Dress” Przedsiębiorstwo Konfekcji Odzieżowej;
  - projekt pt. „Kolekcja – wiosna 2003”;
  - kwota dotacji: 4 920 euro; 60 % dofinansowania kosztów projektu.
- Biuro Usług Informatyczno-Księgowych - J. Lewandowski;
  - projekt pt. „Wdrożenie systemu obiegu dokumentów”;
  - kwota dotacji: 4 850 euro; 59,88 % dofinansowania kosztów projektu.
- ABM SOLID S.A.;
  - projekt pt. „Zastosowanie paleniska fluidalnego KFD do utylizacji odpadów z przemysłu mięsnego”;
  - kwota dotacji: 10 000 euro; 57,14 % dofinansowania kosztów projektu.

Przygotowanie do działania na rynku europejskim dotacje dla małych i średnich przedsiębiorstw prywatyzowanych drogą leasingu pracowniczego, znajdujących się na liście Ministerstwa Skarbu Państwa. Przedsiębiorcy, w celu rozwoju i umocnienia pozycji rynkowej swojej firmy oraz zwiększenia stopnia jej przygotowania do działania na rynku europejskim mogą ubiegać się o dotacje na współfinansowanie kosztów indywidualnych projektów szkoleniowo-doradczych. Zakres takiego projektu powinien być ustalony przez przedsiębiorcę wraz z akredytowanym wykonawcą i obejmować:

- sesje szkoleniowe z zakresu: zarządzania, marketingu, zasobów ludzkich, produkcji, finansów i księgowości, jakości lub innowacji i transferu technologii;
- sesje konsultacyjne uzupełniające realizowane szkolenie, zgodne z potrzebami danego przedsiębiorcy.

Dotacje udzielane są w wysokości 1 500 - 10 000 euro, co nie powinno stanowić więcej niż 80% kosztów przedsięwzięcia.

Przykłady przyznanych dotacji na projekty

- Centrala Handlu Zagranicznego ARS POLONA S.A.;
  - projekt pt. „Efektywnie zarządzana firma w przededniu integracji z Unią Europejską”;
  - wysokość dotacji: 2 432 euro; 80 % dofinansowania całości projektu.
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe W-Ż Sp. z o.o.;
  - projekt szkoleniowo-doradczy pt. „Doskonalenie umiejętności zarządczych”;
  - wysokość dotacji: 9 808 euro; 80 % dofinansowania całości projektu.
- Krakowskie Przedsiębiorstwo Hotelarsko-Turystyczne Sp. z o.o.;
  - projekt pt. „Praktyka i teoria efektywnego marketingu”;
  - wysokość dotacji: 2 400 euro; 80 % dofinansowania całości projektu.

Przedsiębiorcy, którzy korzystali z programów ogólnopolskich, mogą także ubiegać się o dotacje w ramach programów regionalnych i odwrotnie. Warunkiem ubiegania się o dotację z programów regionalnych jest prowadzenie działalności gospodarczej na terenie jednego z pięciu województw.

Program rozwoju przedsiębiorstw dotacje dla przedsiębiorców z województw: warmińsko-mazurskiego, podkarpackiego, lubelskiego i śląskiego. W ramach programu dofinansowaniu podlegają usługi doradczo-szkoleniowe, które obejmują takie dziedziny, jak:

- ocena konkurencyjnej pozycji przedsiębiorstwa (analizy rynku, określenie czynników konkurencyjności firmy);
- rozwój strategii przedsiębiorstwa;
- planowanie inwestycyjne (wniosek o finansowanie zewnętrzne, business plan dla inwestycji, studium wykonalności inwestycji, ocena wpływu inwestycji na środowisko, dokumentacja techniczna związana z inwestycją).

Dotacje na usługi doradczo-szkoleniowe udzielane są w wysokości 500 - 5 000 euro.

Przykłady przyznanych dotacji na projekty

- Geyer&Hosaja Sp. z o. o.;
- projekt pt. „Rozwój Spółki GEYER&HOSAJA w kierunku nowej technologii produkcji dywaników do samochodów osobowych”;
- wysokość dotacji: 3 000 euro; 60 % dofinansowania całości projektu.

- REG-Form s.c.;
- projekt pt. „Opracowanie biznes planu oraz wniosku pod komercyjny kredyt bankowy w związku z przedsięwzięciem inwestycyjnym firmy PPUH Fer-Form s.c.”;
- wysokość dotacji: 1 800 euro; 60 % dofinansowania całości projektu.

- Zakład produkcji Oleju BIOPAL EXPORT IMPORT;
- projekt pt. „Planowanie inwestycji: przetwórstwo rzepaku – produkcja biopaliwa”;
- wysokość dotacji: 2 205 euro; 60 % dofinansowania całości projektu.

Program rozwoju przedsiębiorstw eksportowych dotacje dla przedsiębiorców z województw: podkarpackiego, śląskiego, lubelskiego. W ramach programu finansowane są projekty w zakresie:

- oceny konkurencyjnej pozycji przedsiębiorstwa na wybranych rynkach eksportowych (analizy rynku, określenie czynników konkurencyjności firmy);
- rozwoju strategii eksportowej przedsiębiorstwa;
- planowania inwestycji związanych z działalnością eksportową (wniosek o finansowanie zewnętrzne, business plan dla inwestycji, studium wykonalności inwestycji, ocena wpływu inwestycji na środowisko, dokumentacja techniczna związana z inwestycją);
- rozwoju rynków eksportowych (badanie rynku, kojarzenie partnerów, wyjazd studialny, promocja produktu, uczestnictwo w zagranicznych targach i wystawach).

Dotacje udzielane są w wysokości 1 500 - 10 000 euro.

Przykłady przyznanych dotacji na projekty

- REM II, Sp. z o.o.;
- projekt pt. „Wielojęzyczny portal internetowy”;
- wysokość dotacji: 3 600 euro; 60 % dofinansowania całości projektu.

- „MELEX” Sp. z o.o.;
- projekt pt. „Promocja produktu na rynkach zagranicznych”;
- wysokość dotacji: 1 860 euro; 60 % dofinansowania całości projektu.

- „Fata-Hurt” Sp. z o.o.;
- projekt pt. „Rozwój eksportu na rynkach wschodnich”;
- wysokość dotacji: 1 752 euro; 60 % dofinansowania całości projektu.

Fundusz dotacji inwestycyjnych dotacje dla inwestycji realizowanych w województwach: podlaskim, warmińsko-mazurskim, śląskim, podkarpackim oraz lubelskim. Mogą być finansowane inwestycje obejmujące:

- zakup nowych maszyn i urządzeń z oprzyrządowaniem (z uwzględnieniem zakupu nowego sprzętu komputerowego z oprogramowaniem);
  - zakup mebli w przypadku projektów inwestycyjnych dotyczących działalności z zakresu hoteli i restauracji;
  - inne wydatki bezpośrednio związane z realizacją powyższych zakupów (instalacja i uruchomienie).
- Dotacje udzielane są w wysokości 2 000 - 50 000 euro, co stanowi maks. 25 procent kosztów inwestycji netto. Pozostała część kosztów projektu musi być finansowana ze środków wnioskodawcy (maks. 50 procent) oraz kredytu bankowego (nie mniej niż 25 procent) udzielonego w rachunku kredytowym, przeznaczonym na finansowanie projektu inwestycyjnego, będącego przedmiotem wniosku o dotację.

Przykłady przyznanych dotacji na projekty

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Ustługowe FENETRA Sp. J.;
- projekt pt. „Zakup linii technologicznej do przetwórstwa owocowo-warzywnego”;
- wysokość dotacji: 50 000 euro; 24,88 % dofinansowania całości projektu.
- Geyer&Hosaja Spółka z o.o.;
- projekt pt. „Wysokowydajna linia technologiczna produkcji dywaników do samochodów osobowych”;
- wysokość dotacji: 50 000 euro; 25 % dofinansowania całości projektu.
- BISPOL J.W. Sobuś S.J.;
- projekt pt. „Zakup linii technologicznej do prasowania świec.”;
- wysokość dotacji: 50 000 euro; dofinansowania całości projektu 22 %.

Program promocji rozwoju MSP – PHARE 2001

Z początkiem roku 2003 rozpocznie się realizacja programu „Promocja Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw” PHARE 2001. Zasady przyznawania dotacji i dziedziny pomocy w ramach PHARE 2001 przypominają opisane powyżej regionalne programy PHARE 2000. Podstawowa różnica dotyczy zasięgu terytorialnego. PHARE 2001 dotyczy małych i średnich firm na terenie całego kraju. Dotacje będą udzielane w roku 2003 prawdopodobnie do końca listopada. Podobnie jak w przypadku PHARE 2000 zostaną określone terminy składania wniosków dla każdego programu.

Program rozwoju przedsiębiorstw dotacje do 60 procent kosztów netto usług doradczych związanych m.in. z marketingiem i rozwojem rynków, zarządzaniem, rozwojem zasobów ludzkich w firmie i szkoleniem pracowników, finansami i rachunkowością, systemami jakości, planowaniem strategicznym, nowymi technologiami etc. Maksymalna dotacja może wynieść 5 000 euro.

Program rozwoju firmy dla eksporterów dotacje dla firm eksportujących i potencjalnych eksporterów. Dofinansowywane będą usługi doradcze do 60% kosztów netto związane z tworzeniem i wdrażaniem indywidualnych planów rozwoju eksportu firm. W ramach poszukiwania nowych rynków eksportowych przedsiębiorstwo będzie mogło się ubiegać o dotacje m.in. na badanie rynków, udział w targach i misjach handlowych, opracowanie i wydanie materiałów promocyjnych, czy poszukiwanie nowych odbiorców. Maksymalna dotacja może wynieść 15 000 euro.

Fundusz dotacji inwestycyjnych dotacje na zakup nowych maszyn i urządzeń (w tym nowego sprzętu komputerowego z oprogramowaniem). Minimalna kwota dotacji wynosi 5 000 euro, maksymalna 50 000 euro. Dotacja nie może przekroczyć 25 procent kosztów netto projektu. Pozostała część musi być finansowana ze środków wnioskodawcy oraz kredytu bankowego.

Program rozwoju firm internetowych dotacje służące wspieraniu przedsiębiorstw rozwijających się w oparciu o technologie internetowe, przeznaczone na współfinansowanie do 60 procent kosztów usług doradczych związanych z rozwojem firmy (maksymalnie 5 000 euro) oraz do 25 procent wybranych kosztów operacyjnych związanych z uruchomieniem działalności przedsiębiorstwa (od 3 000 do 10 000 euro w okresie pierwszych sześciu miesięcy funkcjonowania przedsiębiorstwa).

Szczegółowych informacji nt. programu PHARE dla małych i średnich przedsiębiorstw udziela:

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Al. Jerozolimskie 125/127

02-017 Warszawa

tel.: (oprefiks22) 699 70 44/45

fax: (oprefiks22) 699 70 46/56

e-mail: biuro@parp.gov.pl

www.parp.gov.pl

Regionalne Instytucje Finansujące

oraz **Punkty Konsultacyjno-Doradcze**

ich lista adresowa jest na stronie internetowej **Polskiej Agencji**

Rozwoju Przedsiębiorczości: www.parp.gov.pl

SAPARD**SAPARD – Specjalny Program Akcesyjny Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich**

kierowany jest przede wszystkim do rolników, samorządów, a także w dużym zakresie do małych i średnich firm działających na terenach wiejskich. W ramach programu SAPARD będzie można otrzymać dotację na:

- przetwórstwo i marketing produktów rolnych i rybnych,
- tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich,
- szkolenie zawodowe rolników.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

ul. Jana Pawła II 70
00-175 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 860 29 77, 860-29-23,
860-29-24
fax. (o prefiks 22) 680-29-80, 636-17-75
www.arimr.gov.pl

W staraniu się o dofinansowanie MSP pomocy udzielają ośrodki Euro-Info w Polsce
lista ośrodków na: www.euroinfo.org.pl

Euro-Info Warszawa

ul. Górnośląska 4a
00-444 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 450-99-39, 450-99-41
fax. (o prefiks 22) 622-03-78

ISPA

Chociaż program **ISPA** (ang. **Instrument for Structural Policies for Pre-Accession**) nie oferuje bezpośredniego wsparcia małym i średnim przedsiębiorcom, to jednak stwarza możliwości pozyskania środków na realizację inwestycji w zakresie ochrony środowiska i transportu. Bezpośredni kontraktorzy dotacji (ci, którzy wygrają przetargi) - zazwyczaj duże przedsiębiorstwa – będą przecież szukać podwykonawców robót i dostawców usług w ramach realizowanych przez siebie projektów. Dlatego też warto na bieżąco obserwować ogłoszenia o przetargach, które są zamieszczane na stronach internetowych Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, a także w polskich dziennikach (zazwyczaj w „Rzeczpospolitej”); dowiadywać się o ewentualne terminy przetargów w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad lub w Polskich Liniach Kolejowych S.A. (przetargi dotyczące transportu) i Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (w sprawie przetargów dotyczących ochrony środowiska), a także próbować nawiązać współpracę z potencjalnymi kontraktorami przetargów.

Ministerstwo Środowiska

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 579-29-00 (centrala)
fax. (o prefiks 22) 57-92-224
www.mos.gov.pl

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska

ul. Ciotka 13
01-445 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 877-23-59
fax. (o prefiks 22) 877-23-59
www.nfos.org.pl

Ministerstwo Infrastruktury

ul. Chatubińskiego 4/6
00-928 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 630-10-00 (centrala)
fax. (o prefiks 22) 830-02-61
www.mi.gov.pl

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

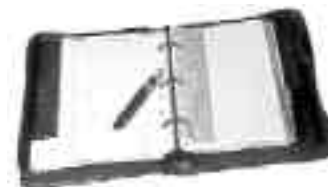
ul. Wspólna 1/3,
00-921 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 52-92-718 (centrala)
www.gddkia.gov.pl

Polskie Linie Kolejowe S.A.

ul. Targowa 74
03-734 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 513-20-00
fax. (o prefiks 22) 513-39-43
www.plk-sa.pl

Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

Warszawskie Centrum Finansowe 29 p
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 520-82-00
fax. (o prefiks 22) 520-82-82
www.europa.delpol.pl

Programy wspólnotowe

Polska, aby wziąć udział w takich programach, opłaca składkę członkowską. Projekty w ramach tych programów są jednocześnie realizowane przez wnioskodawców w różnych krajach. Polskie małe i średnie przedsiębiorstwa mogą m.in. korzystać z następujących programów wspólnotowych:

Programy Ramowe Unii Europejskiej

m.in. Jakość życia i zarządzanie zasobami ludzkimi LIFE, Spoteczeństwo Informacyjne IST, służą dofinansowaniu kosztów badań naukowych oraz poszukiwaniu nowych technologii i zapewnieniu możliwości ich wykorzystania w praktyce. W projektach finansowanych z Programów Ramowych uczestniczą wspólnie instytucje naukowe oraz przedsiębiorstwa prywatne.

Krajowy Punkt Kontaktowy

ul. Świętokrzyska 21
00-049 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 828-74-83, 828-74-86
www.6pr.pl

Przykłady przyznanych dotacji na projekty (udział 3 MSP oraz 1 instytut naukowo-badawczy)

- Przedsiębiorstwo produkcyjno-Handlowe PPT Kielce Sp. z o.o.;
  - projekt pt. „Nanocomposite Formulations for Paint Coatings” (Farby z wypełnieniem nonkompozytowym);
  - wysokość dotacji 408, 3 tys. euro; 50 % dofinansowania całości projektu.
- Wytwórnia sprzętu Elektrotechnicznego i Pomiarowego SPOLNOTA;
  - projekt pt. „Opracowanie technologii gazów wydechowych silników Diesla z zastosowaniem dodatków do paliwa umożliwiających ciągłą regenerację filtrów w celu zminimalizowania emisji cząstek stałych przez autobusy miejskie”;
  - wysokość dotacji 450 tys. euro; 50 % dofinansowania całości projektu.

Programy SAVE i ALTENER

mają na celu dofinansowywanie działań promujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Nie są wspierane projekty inwestycyjne, ale takie działania jak szkolenia, konferencje, wydawanie broszur.

Krajowa Agencja Poszanowania Energii

ul. Nowogrodzka 35/41
00-950 Warszawa
tel.: (o prefiks 22) 622 43 89,
fax (o prefiks 22) 622 27 96
www.kape.gov.pl

Dyrekcja Generalna ds. Energii, Komisja Europejska

226-236 Avenue Tervuren
B-1150 Brussels
tel. +32 2-295 63 19, fax. +32 2-296 62 83

Program LEONARDO DA VINCI

ma na celu promocję i poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez wymianę doświadczeń i innowacji między uczestnikami projektów. Dotacje można otrzymać w ramach różnego typu projektów, m.in.: wymian i staży; projektów pilotażowych, w tym tzw. akcji tematycznych; projektów językowych; badań i analiz; akcji wspólnych.

Krajowa Agencja Programu Leonardo da Vinci

Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr,
Fundusz Współpracy
ul. Górnośląska 4a
00-444 Warszawa
tel.: (o prefiks 22) 622 19 91, 625 39 37
fax. (o prefiks 22) 625 28 05
bkkk@cofund.org.pl
www.bkkk-cofund.org.pl

Przykłady przyznanych dotacji na projekty

- DRUK TUR Sp. z o.o. Warszawa;
  - tytuł projektu wymian i staży: „Przygotowanie zawodowe uczniów Technikum Hotelarskiego do pracy w zakresie obsługi turystyki biznesowej”.
- Longsoft Multimedia sp. z o.o. Wrocław;
  - tytuł projektu wymian i staży: „Nauczanie nowych technik multimedialnych”.
- Centrum Szkolenia i Adaptacji Zawodowej Sp. z o.o., Bytom;
  - tytuł projektu pilotażowego: Moduł doradczco – szkoleniowy dla Europejskich Lokalnych Partnerstw Restrukturyzacji TransCONVER”.

W serii „Polacy w Unii Europejskiej”
ukazały się następujące publikacje:

Szanowni Państwo !

Fundacja im. S. Batorego wraz z magazynem „UNIA&POLSKA” ma przyjemność przekazać na Państwa ręce broszurę „Mali i średni przedsiębiorcy”, trzecią z serii „Polacy w Unii Europejskiej”.

Do tej pory powstały broszury „Konsumenci”, „Edukacja” oraz poradnik dla organizatorów spotkań: „Ciekawie o Europie”. Naszym celem jest wsparcie debaty europejskiej w środowiskach lokalnych w Polsce. Taką formę aktywności, uzupełniającą działania rządu koncentrujące się na kampanii prowadzonej za pomocą mediów, uważamy za niezwykle ważną w kontekście wykorzystania przez Polaków szans jakie niesie ze sobą integracja Polski z Unią Europejską. Z tego też powodu nasze broszury kierujemy przede wszystkim do liderów opinii publicznej, np. działaczy społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych, sółtysów, dziennikarzy czy nauczycieli. Mamy nadzieję, że będą one pomocne w ich działaniach związanych z informowaniem i edukowaniem o Unii Europejskiej.

Gorąco Państwa zachęcamy do korzystania z przygotowywanych przez nas materiałów! Zapraszamy także do współpracy przy dystrybucji broszur. Broszurę „Mali i średni przedsiębiorcy” możecie Państwo bezpłatnie otrzymać w:

- Regionalnych Centrach Informacji Europejskiej (lista adresów na: www.cie.gov.pl)
- Centrach Euro-Info (lista adresów na: www.euroinfo.org.pl)
- Regionalnych Instytucjach Finansujących (lista adresów na: www.parp.gov.pl)
- Punktach Konsultacyjno-Doradczych (lista adresów na: www.parp.gov.pl)
- Sieci Krajowego Systemu Usług (lista adresów na: www.parp.gov.pl)

Informację o możliwości otrzymania i dystrybucji wcześniejszych tytułów znajdziecie Państwo na stronie internetowej Fundacji im. Stefana Batorego: www.batory.org.pl (w programie Forum Europejskie).

W przygotowaniu są kolejne tytuły: mieszkańcy wsi, przedsiębiorcy wiejscy, emeryci, kultura.

Wszelkie uwagi i pytania prosimy kierować na adres e-mailowy: EUBroszura@batory.org.pl lub listownie: Fundacja im. Stefana Batorego, ul. Sapieżyńska 10^a, 00-215 Warszawa z dopiskiem „EUBroszura”.

Ważne adresy dla MSP

MINISTERSTWO GOSPODARKI

pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa,
tel. (o prefiks 22) 693-50-00
www.mg.gov.pl

EURO-INFO WARSZAWA

ul. Górnośląska 4a
00-444 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 450-99-39, 450-99-41
fax. (o prefiks 22) 622-03-78
Lista pozostałych ośrodków
na: www.euroinfo.org.pl

POLSKA AGENCJA ROZWOJU

PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

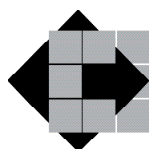
Al. Jerozolimskie 125/127
02-017 Warszawa
tel.: (o prefiks 22) 699 70 44/45
fax: (o prefiks 22) 699 70 46/56
e-mail: biuro@parp.gov.pl
www.parp.gov.pl

PRZEDSTAWICIELSTWO

KOMISJI EUROPEJSKIEJ W POLSCE

Warszawskie Centrum Finansowe 29 p
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa
tel. (o prefiks 22) 520-82-00
fax. (o prefiks 22) 520-82-82
www.europa.delpol.pl

Projekt jest wspierany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości

POLSKA AGENCJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
POLISH AGENCY FOR ENTERPRISE DEVELOPMENT